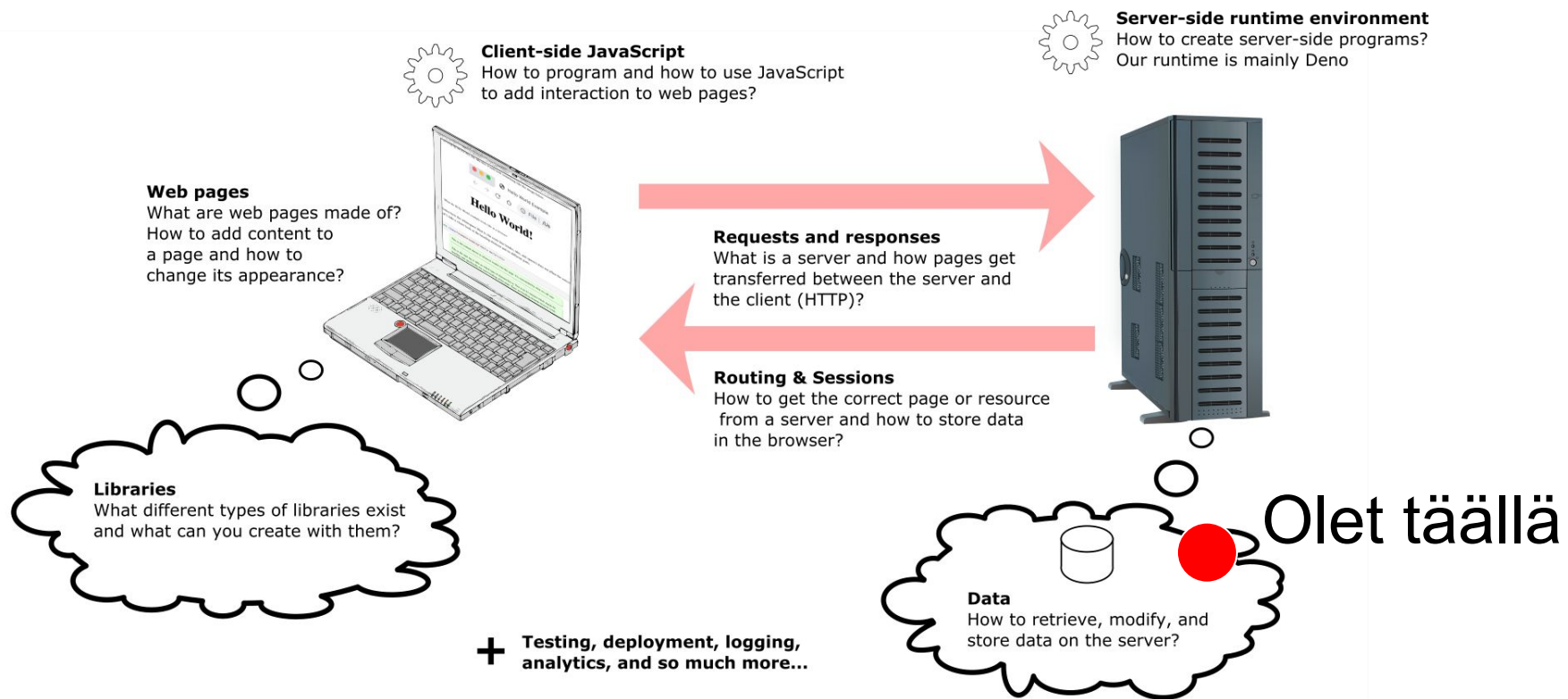

Päivä 3 - Tietokannat

2021-10-29

AaltoPRO - Websovelluskehitys

Web-sovellukset korkealla tasolla

Päivä 3

- 9-12 Aamupäivä
  - Tietokannanhallintajärjestelmät ja tietokannat, tietokantakyselyt yhteen tietokantatauluun
  - Kahvitauko
  - Tietokantakyselyt useampaan tietokantatauluun, tietokantakyselyt sovelluksessa
  - Yhteenveto
- 12:00 - 13:00 Lounas
- 13:00 - 16:00 Iltapäivä
  - Tietokannan hahmottelu: Käsitemanalyysi, tietokantakaavio, tietokannan luominen
  - Kahvitauko
  - SQL-kyselyn tulosten ryhmittely, kyselyiden tehokkuudesta
  - Yhteenveto

Resursseja

- Tietokantojen perusteet, HY
  - <https://tietokantojen-perusteet-19.mooc.fi/>
- Web Software Development (WSD) -kurssimateriaali
  - <https://wsd.cs.aalto.fi/>
  - Tietokantoihin liittyvä osa (luku 7)
- W3C SQL Tutorial
  - <https://www.w3schools.com/sql/>
- PostgreSQL:n dokumentaatio
  - <https://www.postgresql.org/docs/>

Tietokannanhallintajärjestelmät ja tietokannat

Tietokannanhallintajärjestelmä ja tietokanta

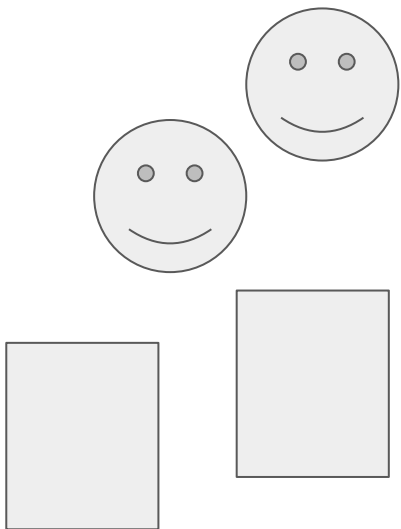
- Tietokannanhallintajärjestelmä on ohjelmisto, jolla käsitellään tietokantaan säilöttyä tietoa
- Tietokanta on tiettyyn aihepiiriin liittyvien tietojen kokoelma, jota tietokannanhallintajärjestelmä hallinnoi
- Arkikielessä käsitteet tietokanta ja tietokannanhallintajärjestelmä esiintyvät synonyymeinä
- Mm. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, MongoDB, ...

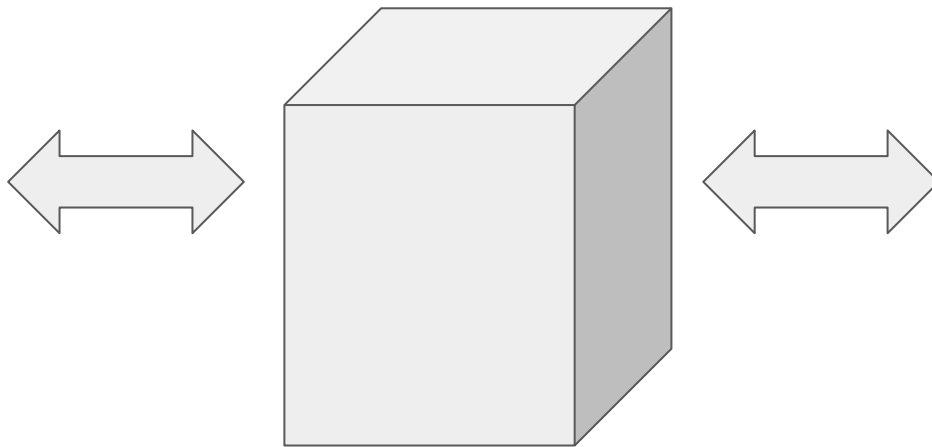
PostgreSQL

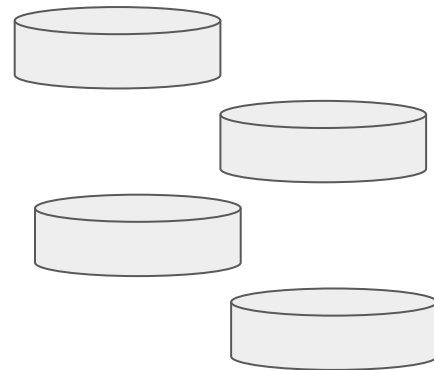
Käyttäjät ja
sovellukset

Tietokannanhallintajärjestelmä

Tietokannat

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)

orders:

<u>id</u>	<i>contact</i>
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	<i>item</i>
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)
- Yhteydet taulujen välillä toteutettu pää- ja viiteavaimilla

orders:

<u>id</u>	<i>contact</i>
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	<i>item</i>
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)
- Yhteydet taulujen välillä toteutettu pää- ja viiteavaimilla

Pääavain yksilöi taulun rivin -- esimerkiksi orders-taulussa olevan id-sarakkeen arvo on uniikki jokaiselle kyseisen taulun riville

orders:

<u><i>id</i></u>	<i>contact</i>
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u><i>id</i></u>	<u><i>order_id</i></u>	<i>item</i>
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)
- Yhteydet taulujen välillä toteutettu pää- ja viiteavaimilla

Pääavain yksilöi taulun rivin -- esimerkiksi orders-taulussa olevan id-sarakkeen arvo on uniikki jokaiselle kyseisen taulun riville

Viiteavain yksilöi toisen taulun rivin -- esimerkiksi order_items -taulun sarakkeen order_id arvo vastaa aina jotain orders-taulun id-sarakkeen arvoa

orders:

<u>id</u>	contact
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	item
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)
- Yhteydet taulujen välillä toteutettu pää- ja viiteavaimilla

Pääavain yksilöi taulun rivin -- esimerkiksi orders-taulussa olevan id-sarakkeen arvo on uniikki jokaiselle kyseisen taulun riville

Viiteavain yksilöi toisen taulun rivin -- esimerkiksi order_items -taulun sarakkeen order_id arvo vastaa aina jotain orders-taulun id-sarakkeen arvoa

orders:

<u>id</u>	contact
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	item
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Tänään pääpaino relaatiotietokannoissa

- Relaatiotietokannoissa (esim. PostgreSQL, MySQL, MariaDB, ...) tieto “tauluissa” (relaatiot)
- Yhteydet taulujen välillä toteutettu pää- ja viiteavaimilla

Pääavain yksilöi taulun rivin -- esimerkiksi orders-taulussa olevan id-sarakkeen arvo on uniikki jokaiselle kyseisen taulun riville

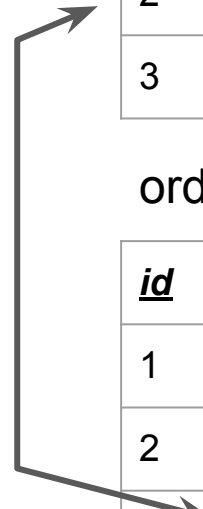
Viiteavain yksilöi toisen taulun rivin -- esimerkiksi order_items -taulun sarakkeen order_id arvo vastaa aina jotain orders-taulun id-sarakkeen arvoa

orders:

<u>id</u>	contact
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	item
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Tiedon hakeminen SQL-kielellä

- SQL on relaatiotietokantojen käsittelyyn tarkoitettu kieli
- Tarjoaa mahdollisuudet mm. tiedon hakemiseen, päivittämiseen, poistamiseen, ...
- Esimerkkejä:

```
SELECT * FROM orders
```

```
SELECT COUNT(*) FROM orders
```

```
SELECT COUNT(*) FROM orders  
WHERE contact = 'Arto'
```

```
SELECT contact FROM orders
```

```
SELECT * FROM order_items WHERE order_id = 2
```

orders:

<u>id</u>	<i>contact</i>
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	<i>item</i>
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Demo: project-03-database-practice

Hands-on

- Lataa projekti project-03-database-practice
- Käynnistä komennolla docker-compose up
- Mene osoitteeseen <http://localhost:4000>
  - Järjestelmä: PostgreSQL
  - Palvelin: database-practice
  - Käyttäjätunnus: username
  - Salasana: password
  - Database: database
- Kun kirjautuminen onnistunut, valitse vasemmasta laidasta “SQL Command”, kirjoita avautuneeseen laatikkoon “SELECT 1”, ja paina “Execute”.

System	PostgreSQL ▾
Server	database-practice
Username	username
Password	.....
Database	database

☐ Permanent login

Hands-on, kyselyharjoittelua

- Hae kaikki käyttäjät
- Hae kaikki käyttäjät, joiden maa on Kiina (China)
- Kenen IP-osoite on “127.109.241.45”?
- Kuinka monta käyttäjää on ruotsista?
- Mikä on tilin keskisaldo?
  - *SELECT AVG(balance) FROM ...*
- Millä tilillä on suurin saldo?
  - *SELECT ... ORDER BY ...*

Kahvitauko?

Taulujen yhdistäminen

- Useamman taulun yhdistäminen tapahtuu JOIN-avainsanalla
- Avainsanalle kerrotaan minkä sarakkeiden perusteella yhdistäminen tapahtuu (yleensä pääavain ja viiteavain)
- Esimerkiksi:

```
SELECT * FROM orders
  JOIN order_items
    ON orders.id = order_items.order_id
 WHERE orders.contact = 'Lassi'
```

orders:

<u>id</u>	<i>contact</i>
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	<i>item</i>
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Hands-on, kyselyharjoittelua

- Mitkä tilit käyttäjällä 'Arlan Dreinan' on?
- Mikä on käyttäjän 'Arlan Dreinan' tilien summa?
  - *SELECT SUM(balance) FROM ...*
- Mikä on kiinalaisten tilien keskisaldo?
- Mikä on ruotsalaisten tilien keskisaldo?
- Kenen tilillä on suurin saldo?
  - *... ORDER BY ... LIMIT ...*

Hands-on, tietokantakyselyt projektiin

- Projektin tietokantakyselyiden toteuttaminen, kts.
  - userService.js
  - accountService.js
- Uusia ominaisuuksia (mikäli aikaa)
  - Käyttäjän tilien saldojen summa käyttäjän sivulle
  - Valikko
  - Tyylittelyä

Lounas

Tietokannan hahmottelu: käsiteanalyysi,
tietokantakaavio, SQL-kielinen tietokannan
luominen

Käsiteanalyysi

- Käsitteiden ja niiden yhteyksien tunnistaminen annetusta kuvauksesta.
- Askeleet:
  1. Tunnista käsitteet -- etsi substantiiveja ja ilmiöitä; rajaa pois epäoleelliset
  2. Tunnista käsitteiden väliset yhteydet -- etsi verbejä, yhteyksiä, lausahduksia
  3. Tunnista osallistumisrajoitteet -- etsi adjektiiveja ja määreitä
  4. Tunnista attribuutit -- tarkastele käsitteitä ja mieti niiden olemassaoloriippuvaisuuksia (esim. "henkilön nimi riippuu henkilöstä, nimen täytyy olla attribuutti")
  5. Yleistä ja eriytä käsitteitä -- tunnista käsitteistä ylliluokkia ja aliluokkia "onko käsite toisen käsitteen erikoistapaus"
  6. Tunnettujen attribuuttien lisääminen (esim. oman kokemuksen pohjalta tai asiakkaalta saatujen tietojen perusteella)

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

Käsiteanalyysi

“**Opiskelijalla on opintosuorituksia.**

Jokainen **opintosuoritus** sisältää
tiedon **kurssista, päivämäärästä**
sekä **arvosanasta.**”

1. Käsitteiden tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“**Opiskelijalla on opintosuorituksia.**
Jokainen **opintosuoritus** sisältää
tiedon **kurssista, päivämäärästä**
sekä **arvosanasta.**”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana

Käsiteanalyysi

“**Opiskelijalla** on **opintosuorituksia**.
Jokainen **opintosuoritus** sisältää
tiedon **kurssista**, **päivämäärästä**
sekä **arvosanasta**.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana

opiskelija

opintosuoritus

kurssi

päivämäärä

arvosana

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen

opiskelija

opintosuoritus

kurssi

päivämäärä

arvosana

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla **on** opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen

opiskelija

opintosuoritus

kurssi

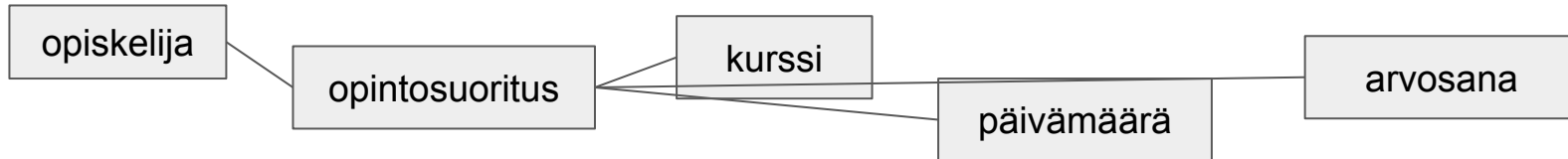
päivämäärä

arvosana

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla **on** opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen

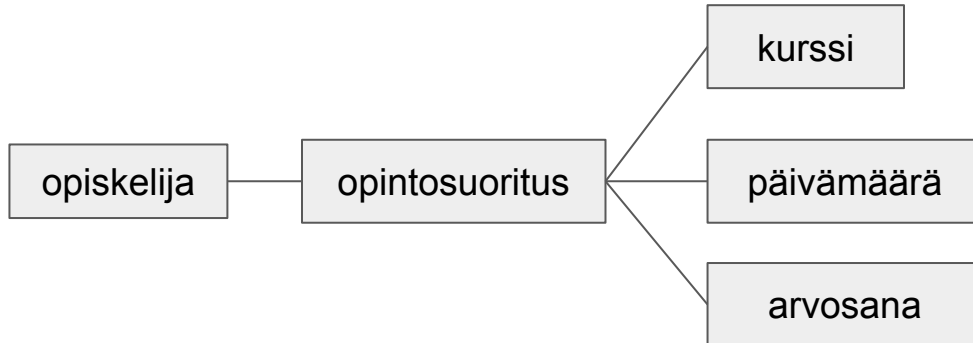

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla **on** opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

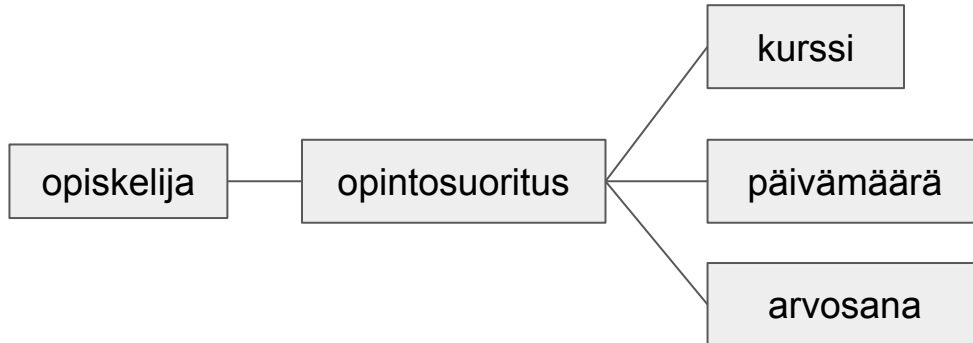
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

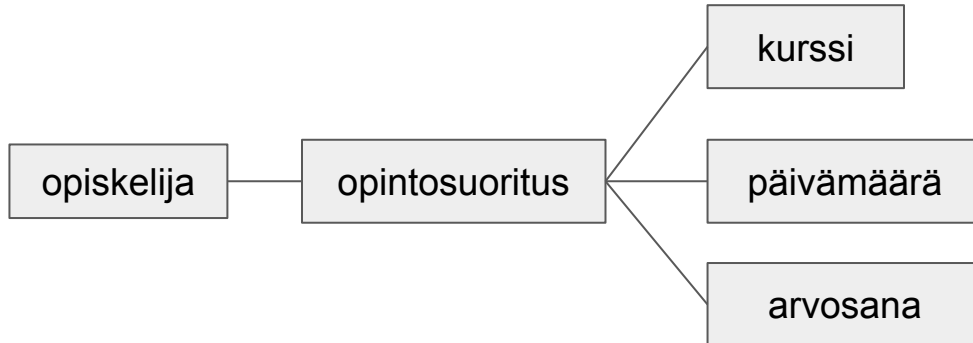
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuoritu**ksia**.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssi**sta**, päivämäärä**stä** sekä
arvosana**sta**.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

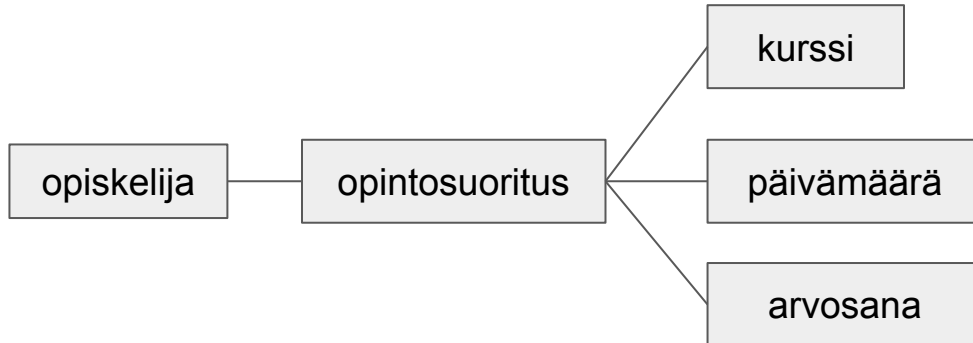
Käsiteanalyysi

monta

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

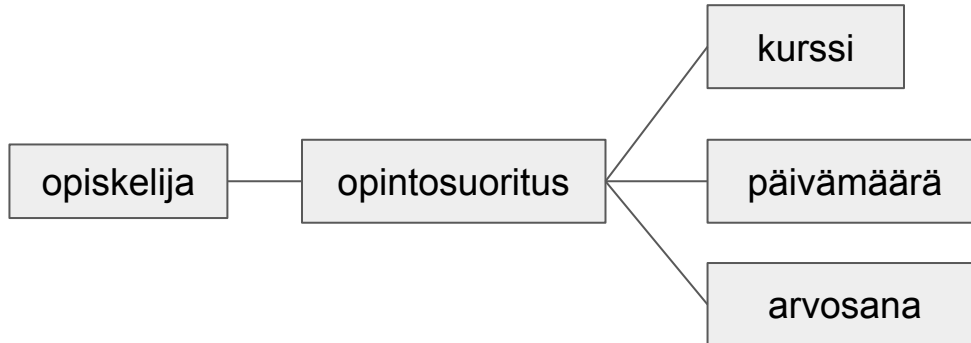
monta

yksi

yksi

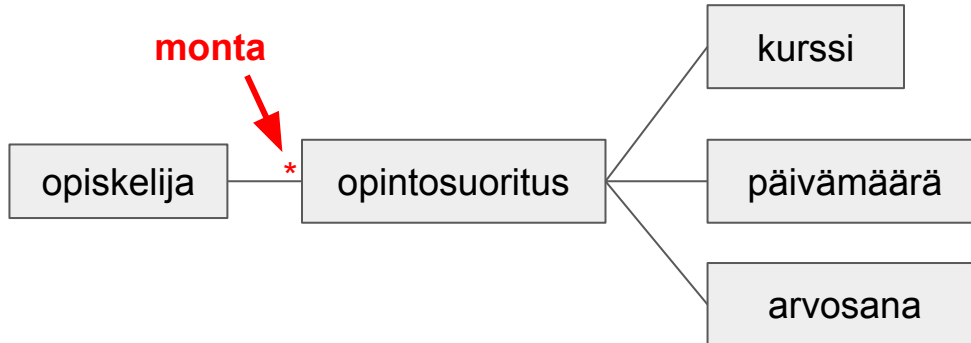
yksi

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

Käsiteanalyysi

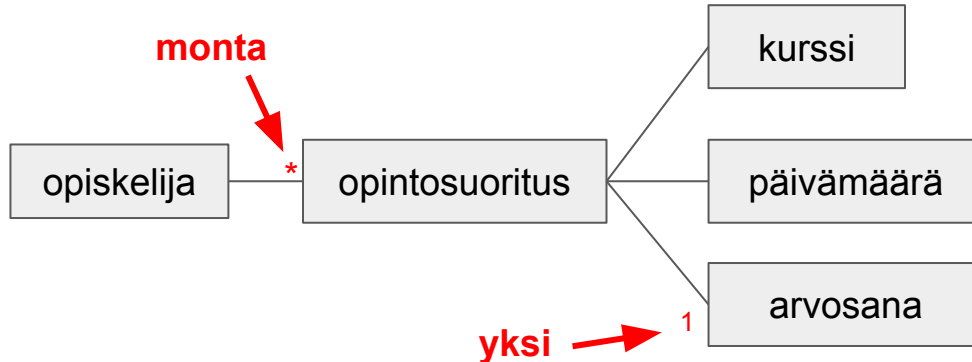
“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

Käsiteanalyysi

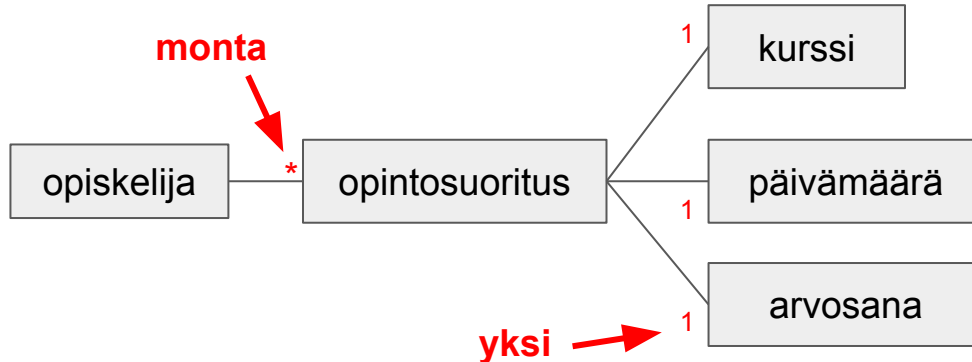
“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

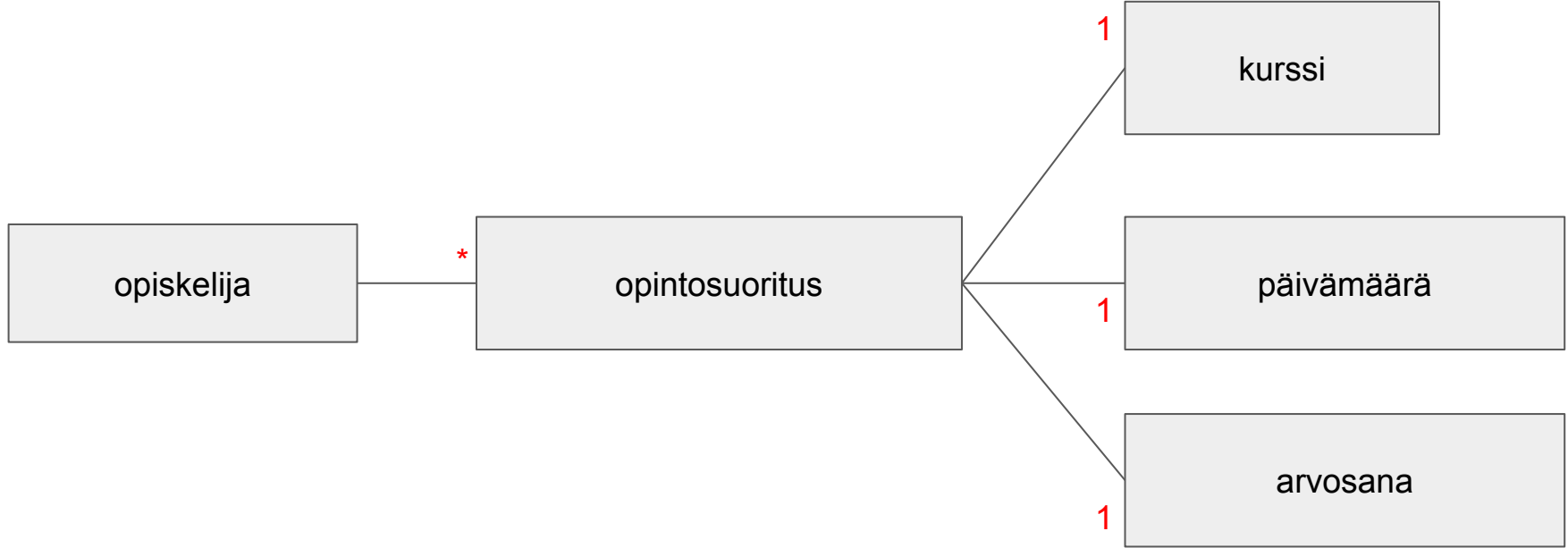
Käsiteanalyysi

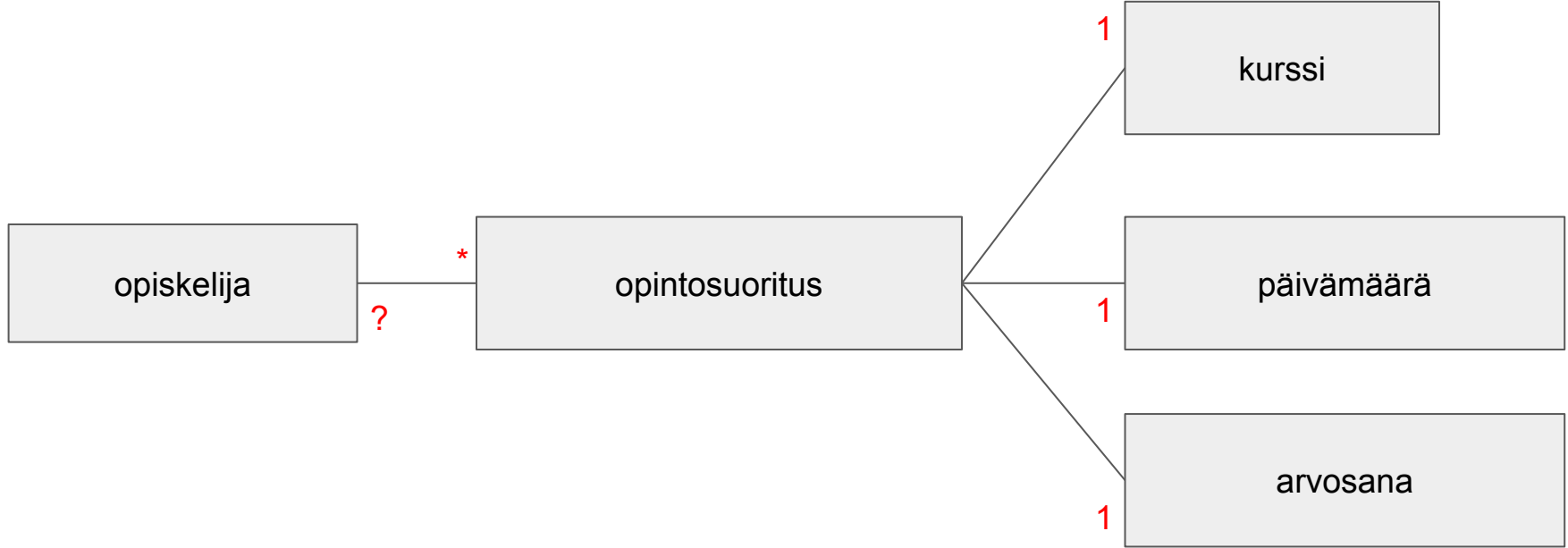
“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

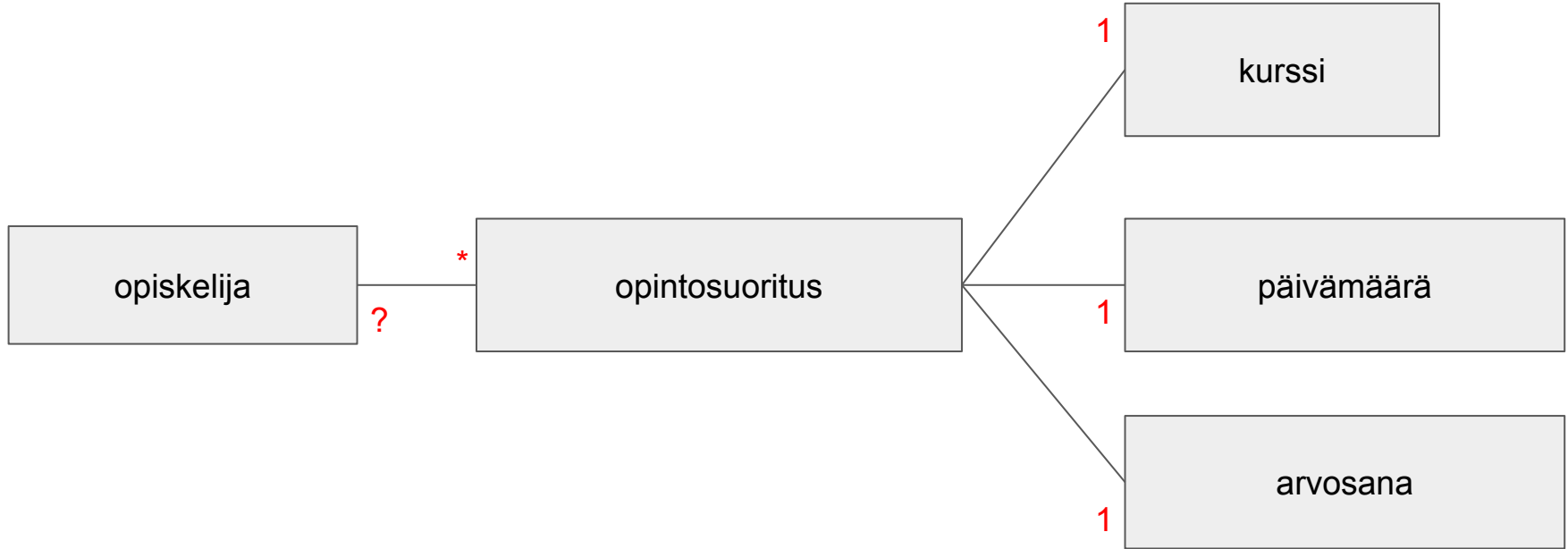

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

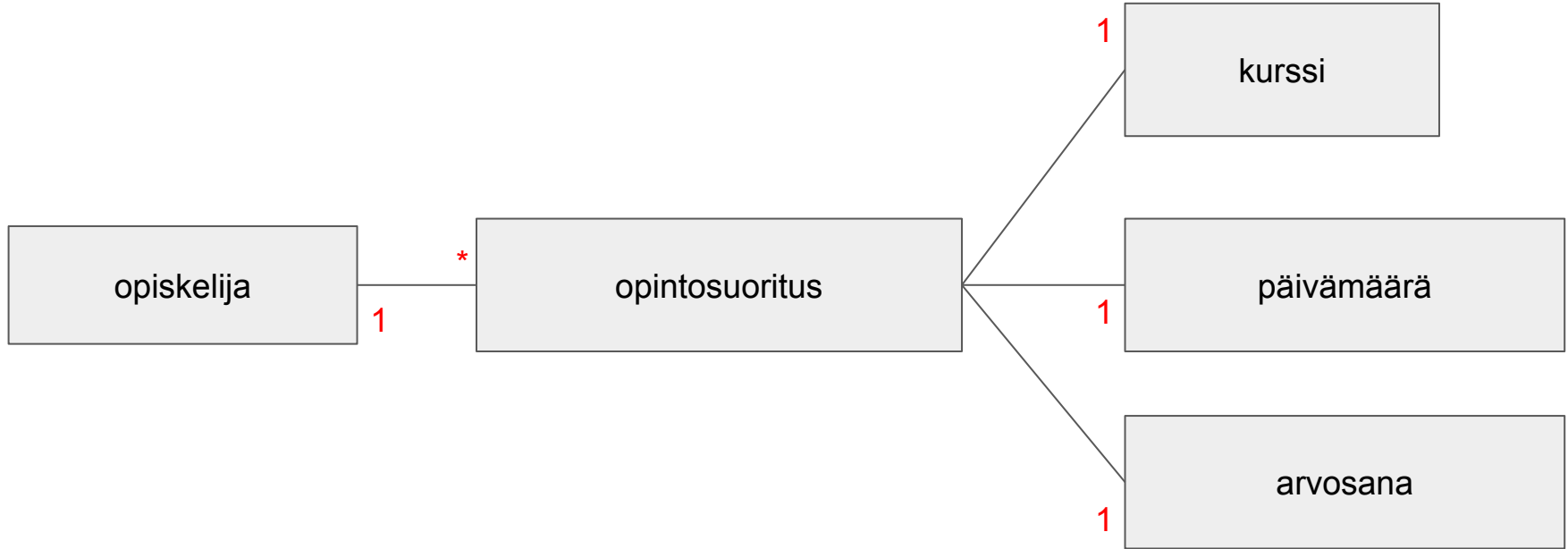

Vaihtoehdot:

1 = “opintosuoritukseen liittyy aina yksi opiskelija”

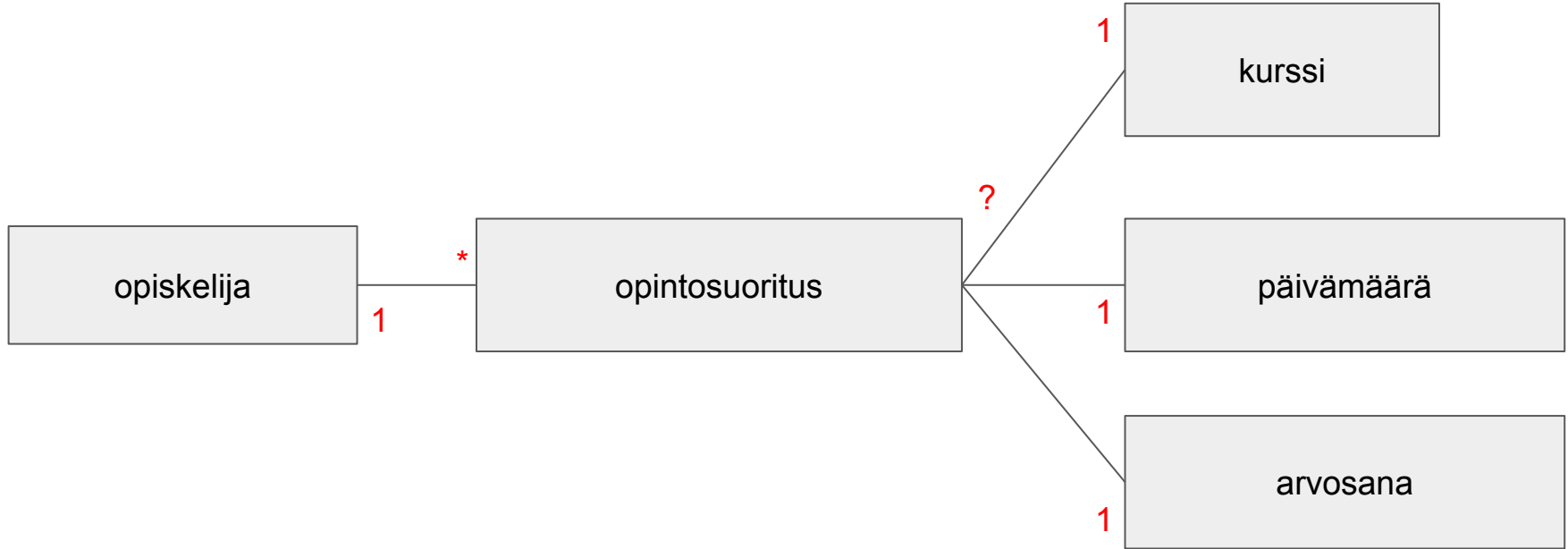
* = “opintosuoritukseen liittyy yksi tai useampi opiskelija”

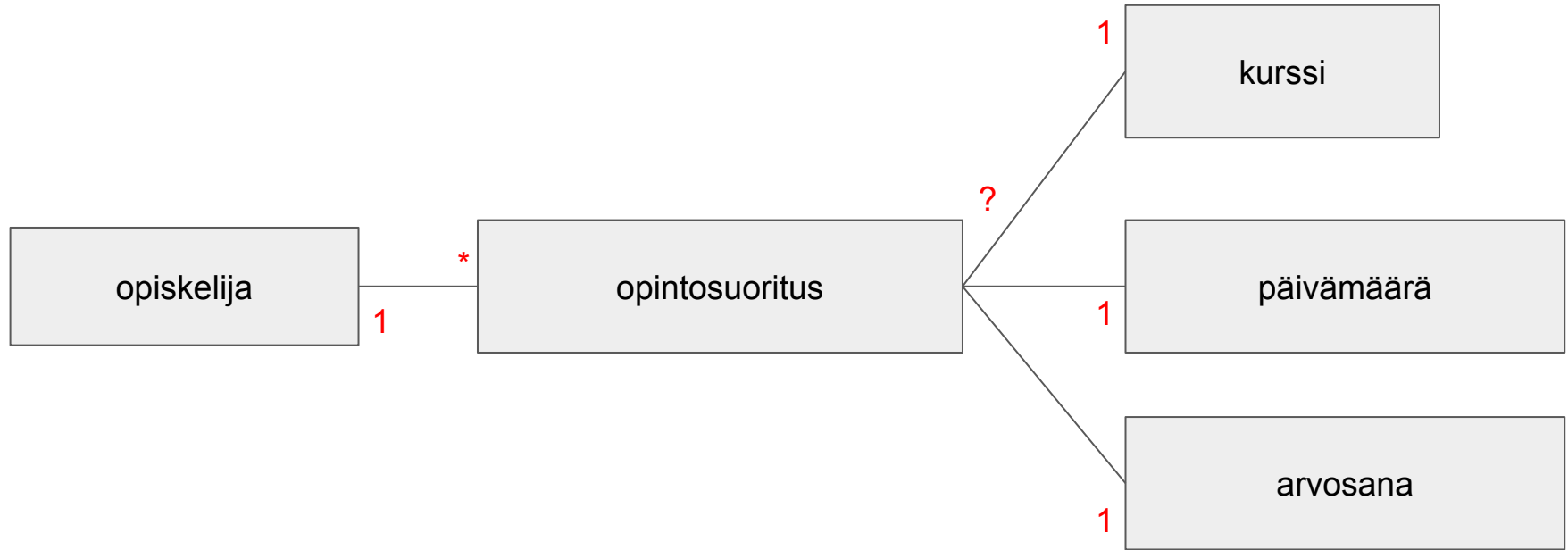

Vaihtoehdot:

1 = “opintosuoritukseen liittyy aina yksi opiskelija”

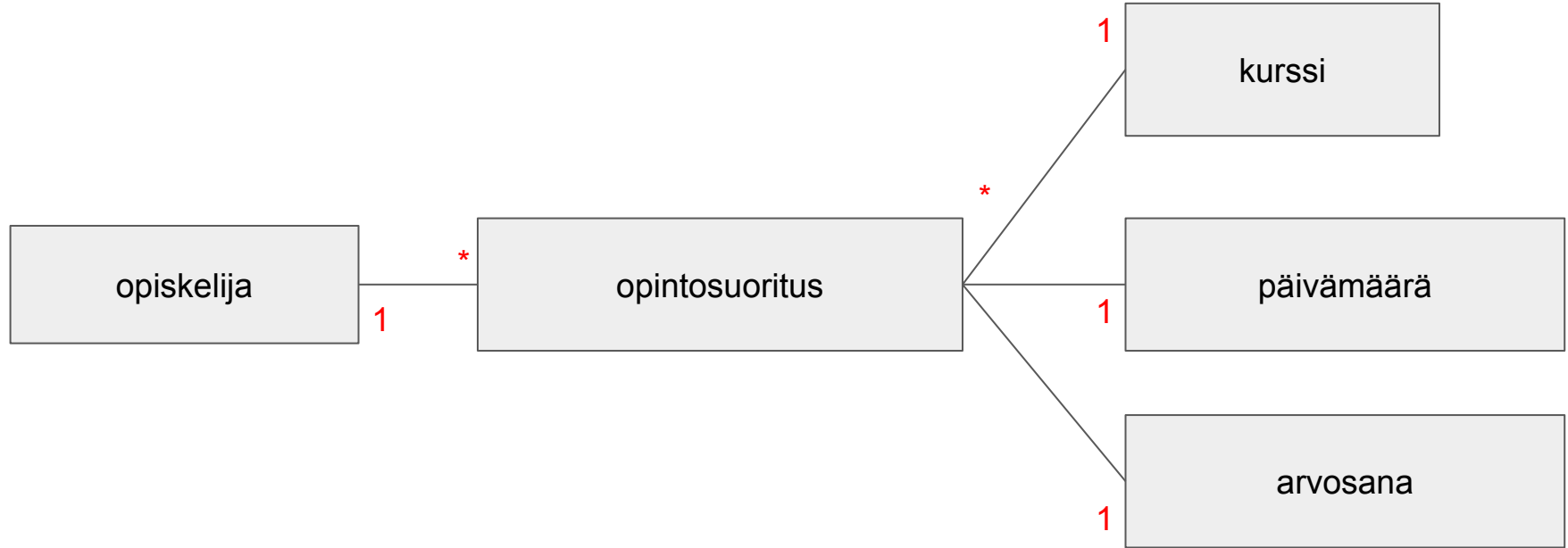
* = “opintosuoritukseen liittyy yksi tai useampi opiskelija”

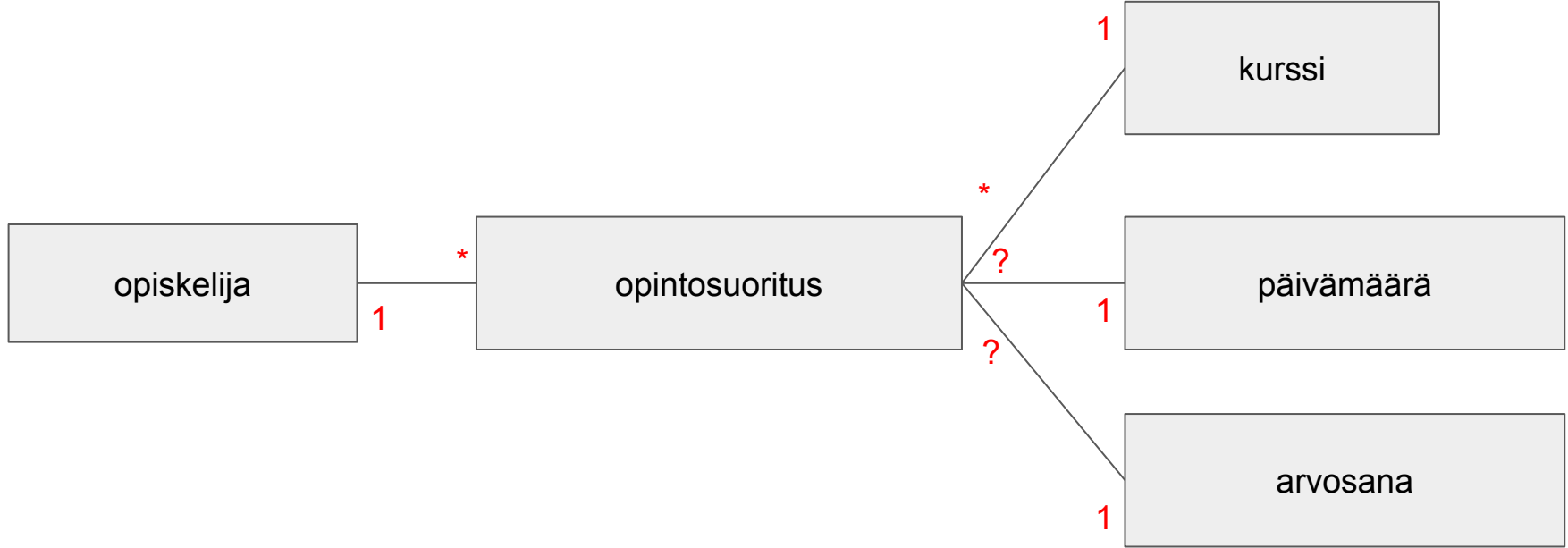
Vaihtoehdot:

- 1 = “kurssiin liittyy aina yksi opintosuoritus (= kurssin voi suorittaa korkeintaan kerran)”
- * = “kurssiin liittyy yksi tai useampi opiskelija (= kurssin voi suorittaa monta kertaa)”

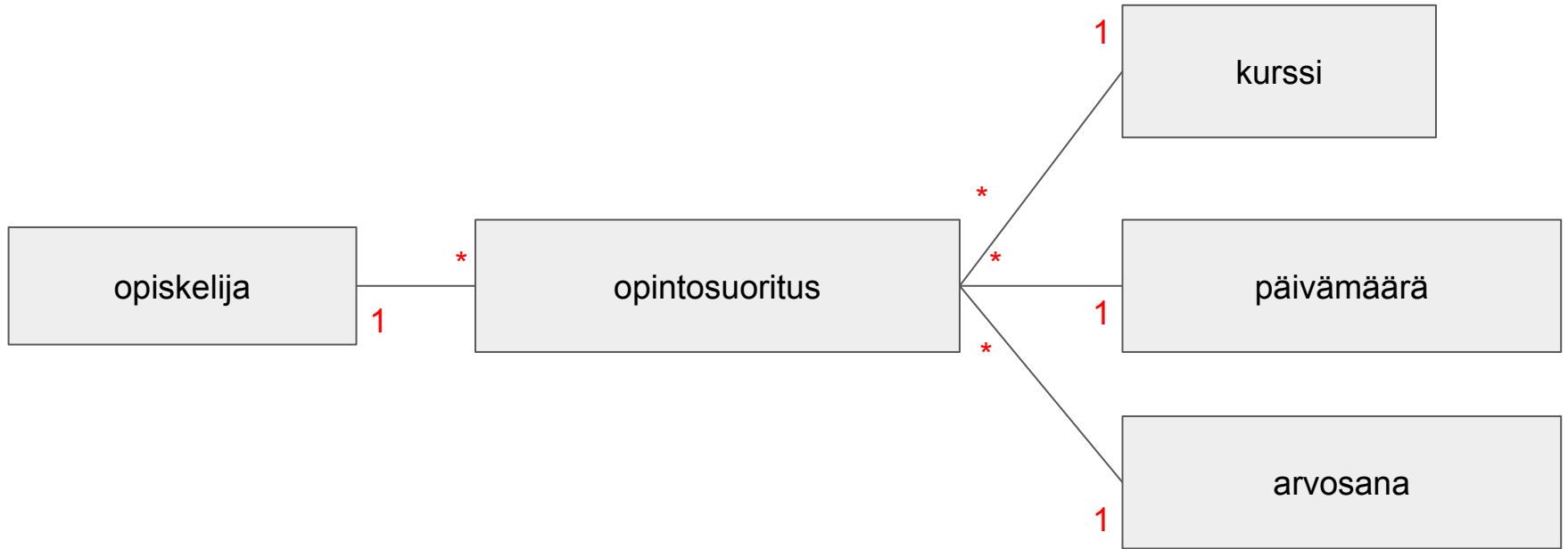

Vaihtoehdot:

- 1 = “kurssiin liittyy aina yksi opintosuoritus (= kurssin voi suorittaa korkeintaan kerran)”
- * = “kurssiin liittyy yksi tai useampi opiskelija (= kurssin voi suorittaa monta kertaa)”

Käsiteanalyysi

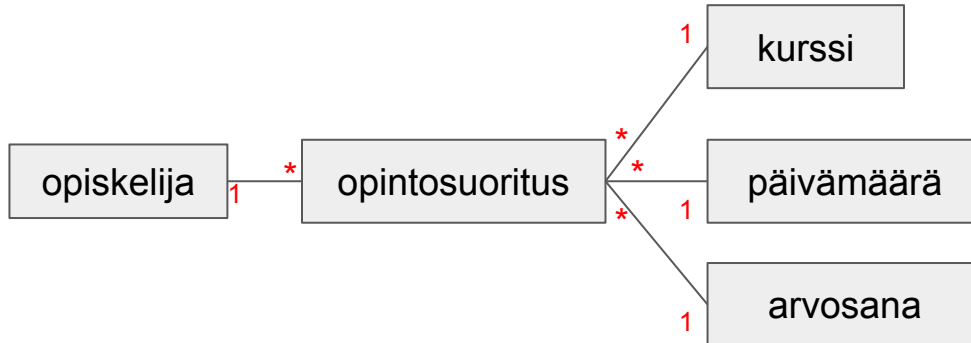
“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

monta

yksi

yksi

yksi

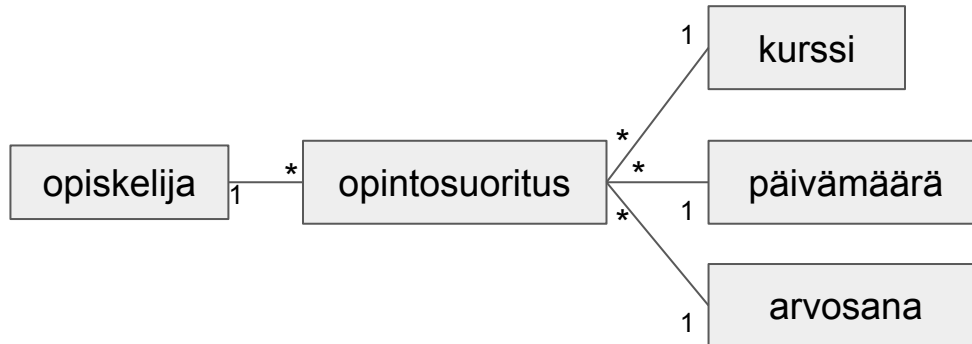

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

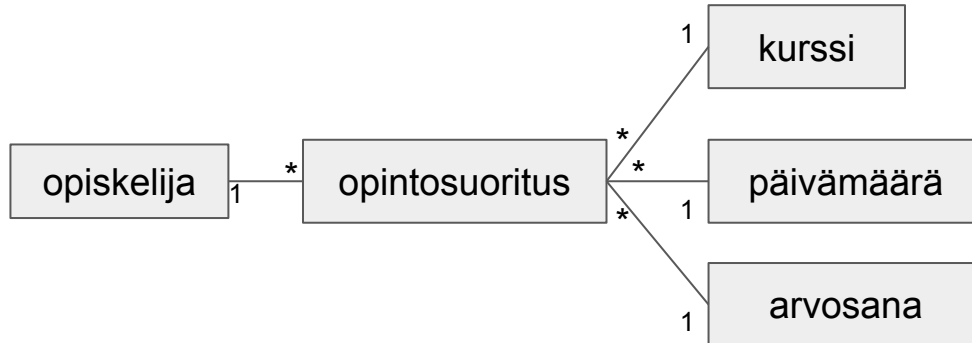
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

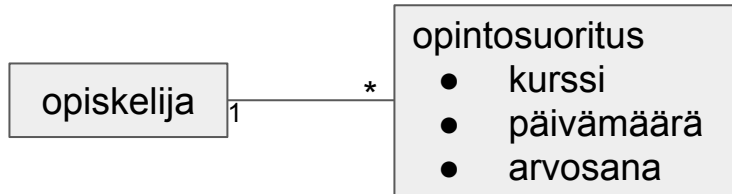
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

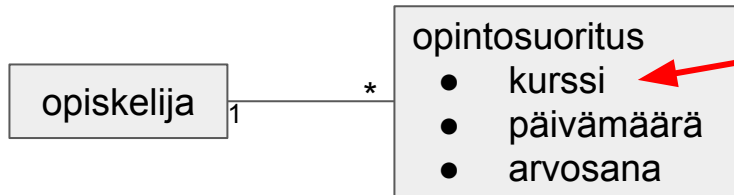
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen

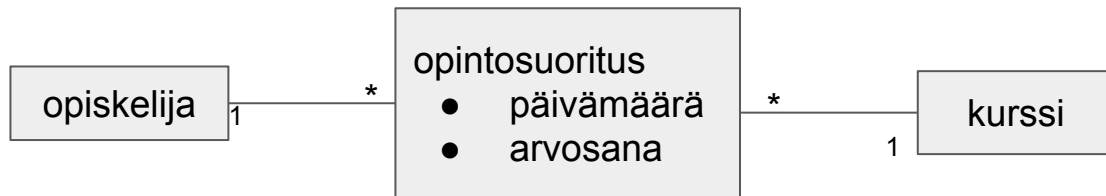

Nyt jokaisessa opintosuorituksessa tietty kurssi,
kurssin nimi kirjoitettaisiin esim. merkkijonona

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus **sisältää**
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen

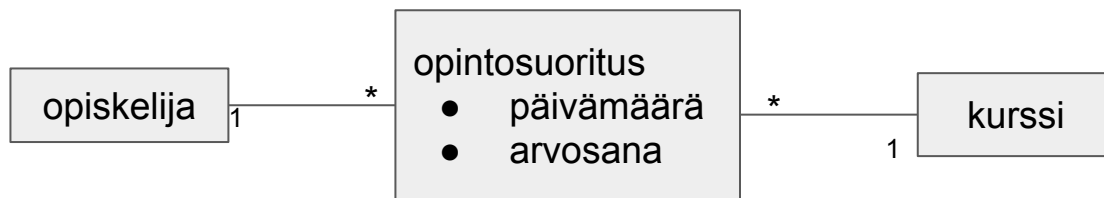

... toinen vaihtoehto...

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen
5. Yleistä ja eriyttä käsitteitä

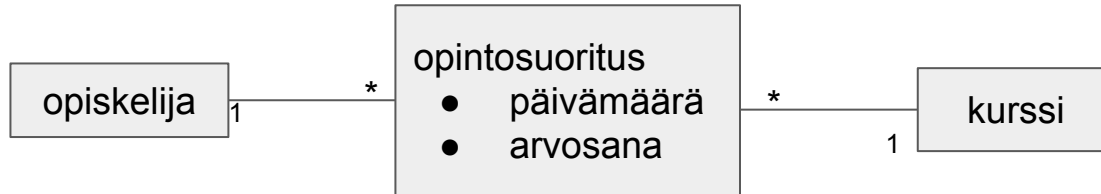

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

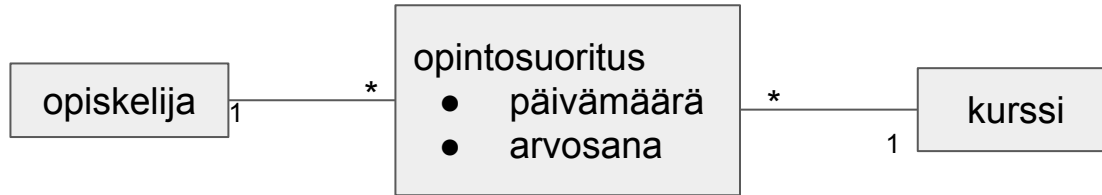
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen
5. Yleistä ja eriytä käsitteitä (ei tehtävää)

Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

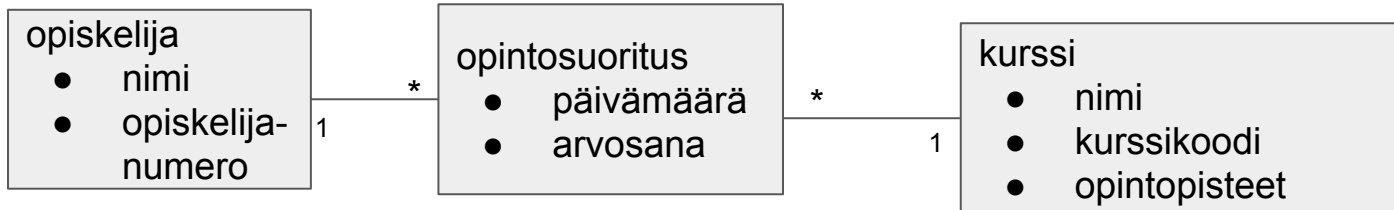
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen
5. Yleistä ja eriytä käsitteitä (ei tehtävää)
6. Tunnettujen attribuuttien lisääminen

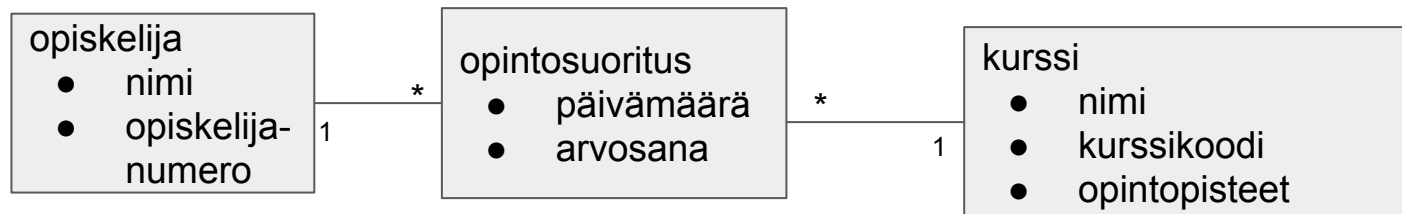
Käsiteanalyysi

“Opiskelijalla on opintosuorituksia.
Jokainen opintosuoritus sisältää
tiedon kurssista, päivämäärästä sekä
arvosanasta.”

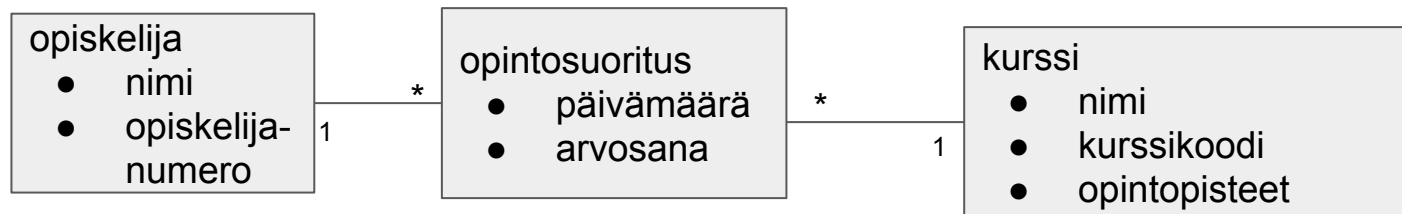
1. Käsitteiden tunnistaminen
opiskelija, opintosuoritus, kurssi,
päivämäärä, arvosana
2. Yhteyksien tunnistaminen
3. Osallistumisrajoitteiden tunnistaminen
4. Attribuuttien tunnistaminen
5. Yleistä ja eriytä käsitteitä (ei tehtävää)
6. Tunnettujen attribuuttien lisääminen

Lopputulos

Lopputulos → tietokantakaavioksi

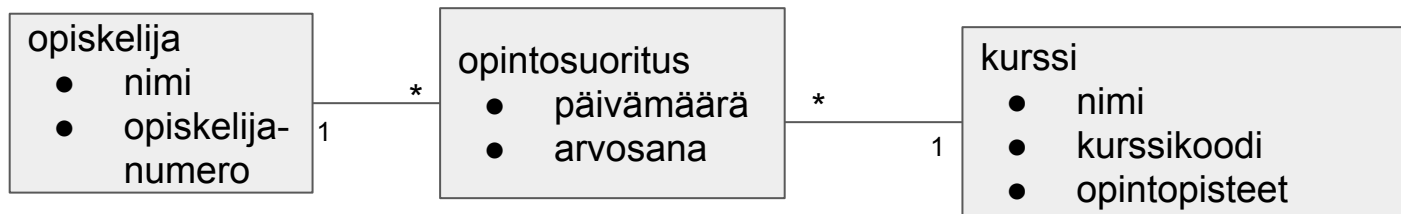

Tietokantakaavio (relaatiokaavio)

- Tietokantaan luotavan tietokannan kuvaus (skeema).
- Askeleet:
  1. Määrittele käsitteille käsitteen yksilöivä pääavain “primary key”
  2. Muunna monesta moneen (* -- *) yhteydet yhdestä moneen -muotoisiksi lisäämällä liitostaulu
  3. Lisää "moneen"-yhteyden päädyssä olevaan tauluun viiteavain “foreign key”

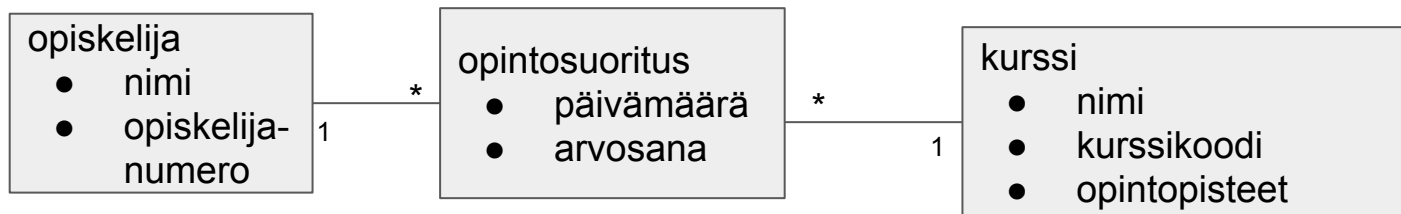
Askel 1. Määrittele pääavaimet

Lähtökohta

Askel 1. Määrittele pääavaimet

Lähtökohta

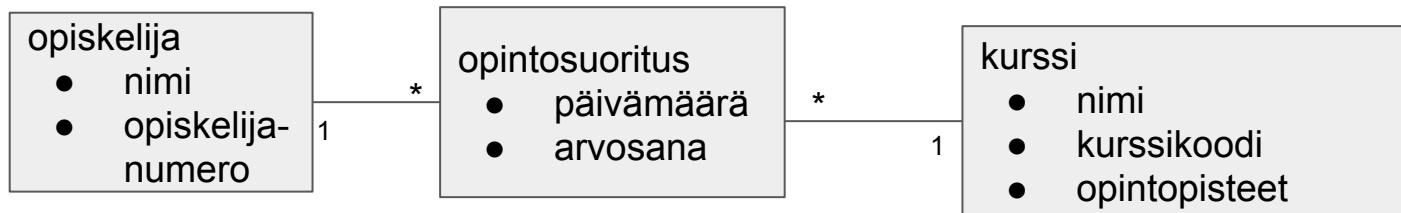

suoraviivainen tapa:
jokaiselle käsitteelle
uusi attribuutti "id"

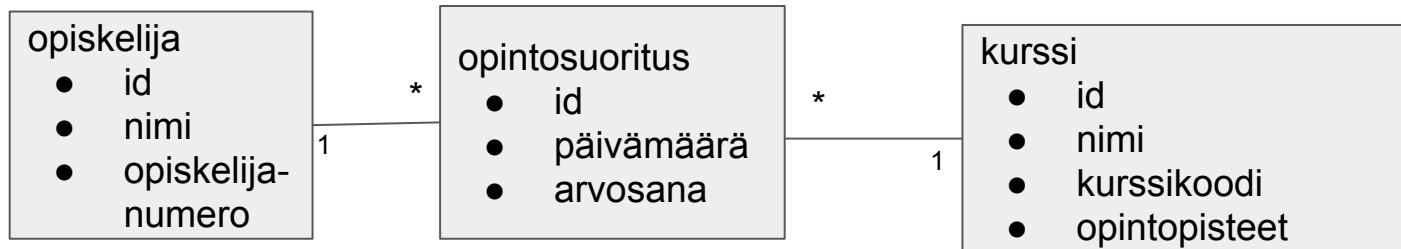
Askel 1. Määrittele pääavaimet

Lähtökohta

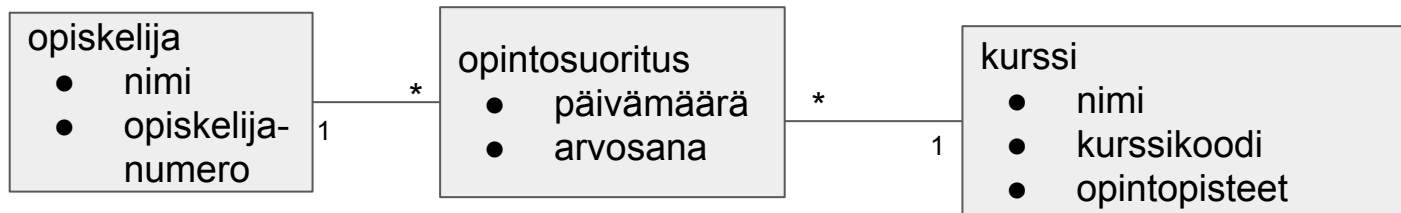
suoraviivainen tapa:
jokaiselle käsitteelle
uusi attribuutti "id"

Lopputulos

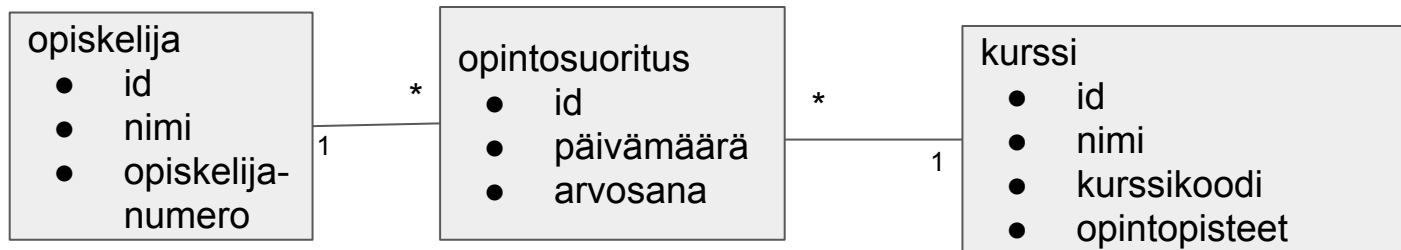
Askel 1. Määrittele pääavaimet

Lähtökohta

suoraviivainen tapa:
jokaiselle käsitteelle
uusi attribuutti "id"

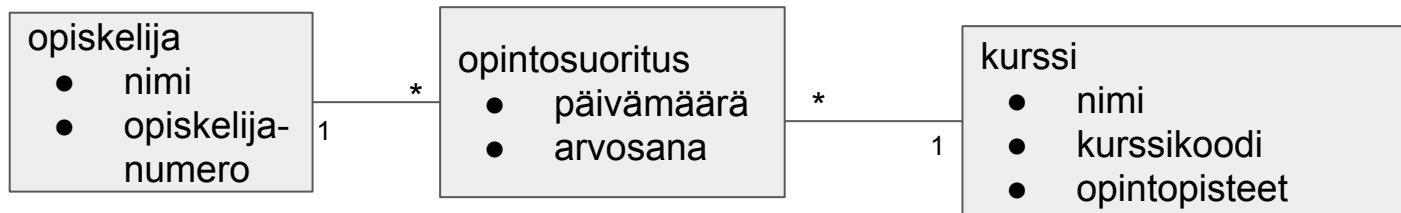
Lopputulos

lisätään selkeyden
vuoksi pääavaimille
määre (pk)

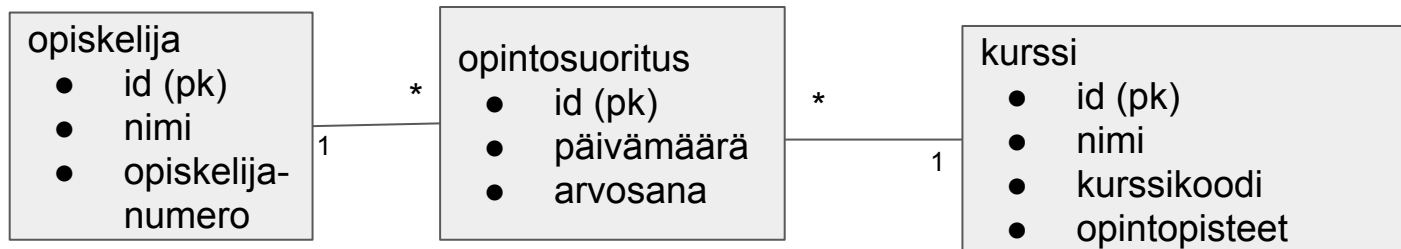
Askel 1. Määrittele pääavaimet

Lähtökohta

suoraviivainen tapa:
jokaiselle käsitteelle
uusi attribuutti "id"

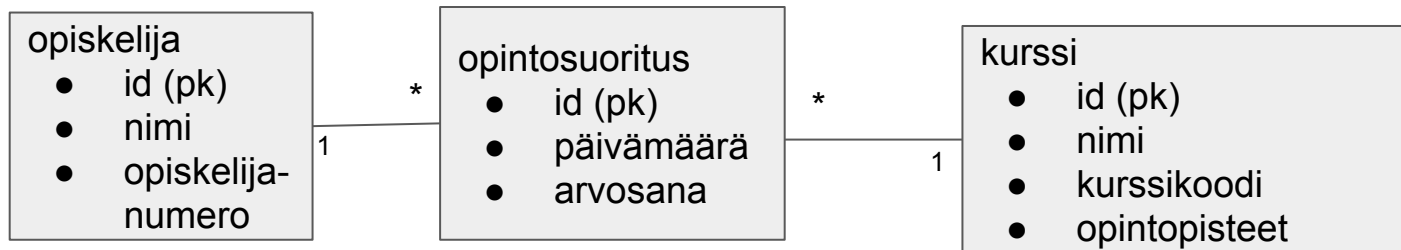
Lopputulos

lisätään selkeyden
vuoksi pääavaimille
määre (pk)

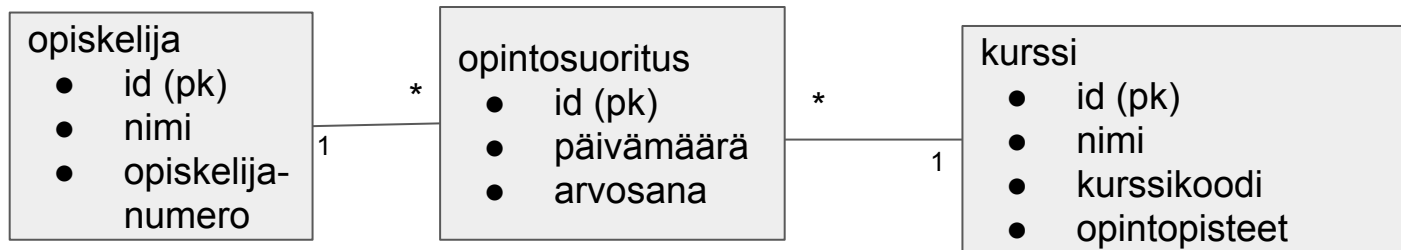
Askel 2. Muunna monesta moneen -yhteydet

Lähtökohta

Askel 2. Muunna monesta moneen -yhteydet

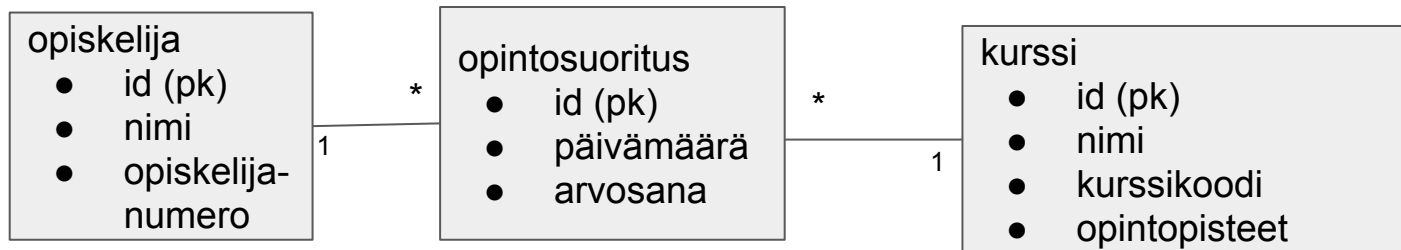
Lähtökohta

ei monesta moneen
-yhteyksiä (* -- *)

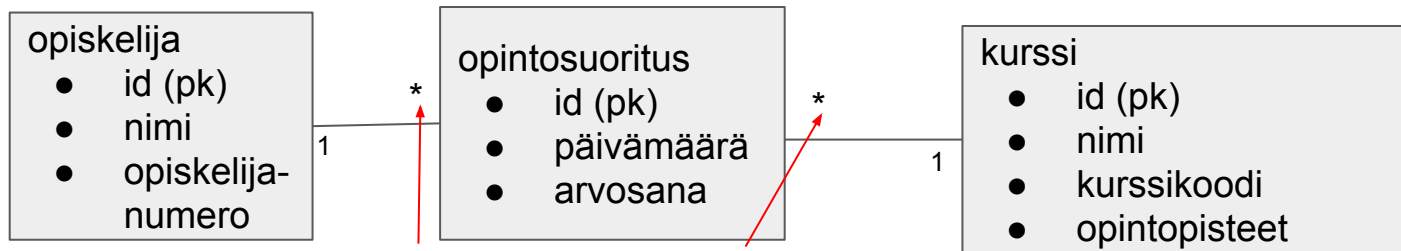
Askel 3. Muunna monesta yhteen -yhteydet

Lähtökohta

Askel 3. Muunna monesta yhteen -yhteydet

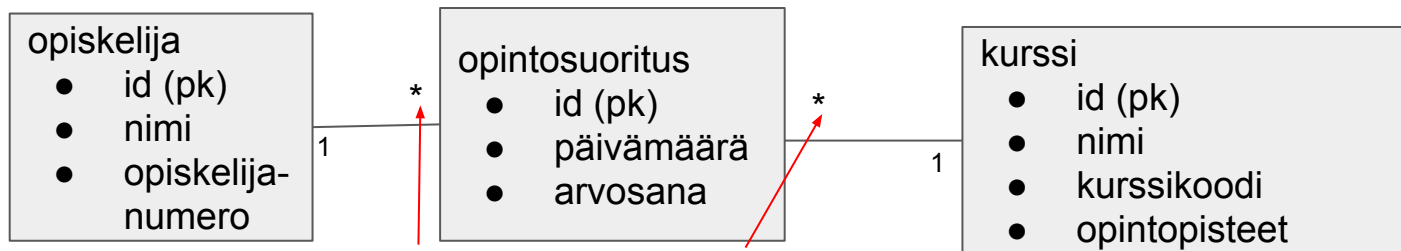
Lähtökohta

monesta yhteen (tai yhdestä moneen)

Askel 3. Muunna monesta yhteen -yhteydet

Lähtökohta

monesta yhteen (tai yhdestä moneen)

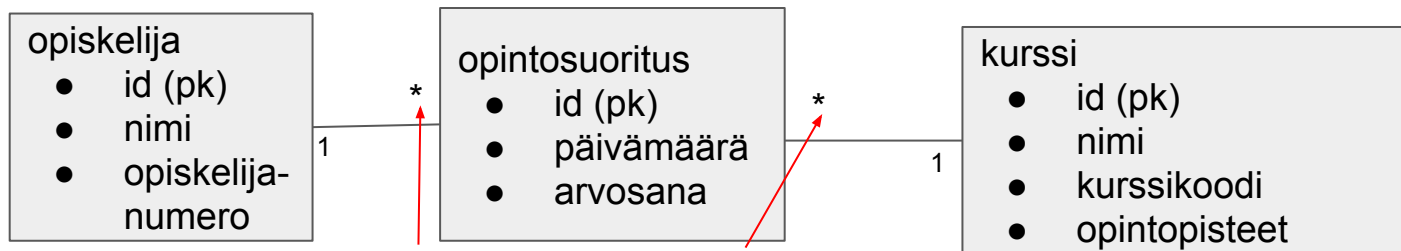
lisätään tähden
päätyyn viiteavain

viiteavainten
nimentä usein
taulu_id

Askel 3. Muunna monesta yhteen -yhteydet

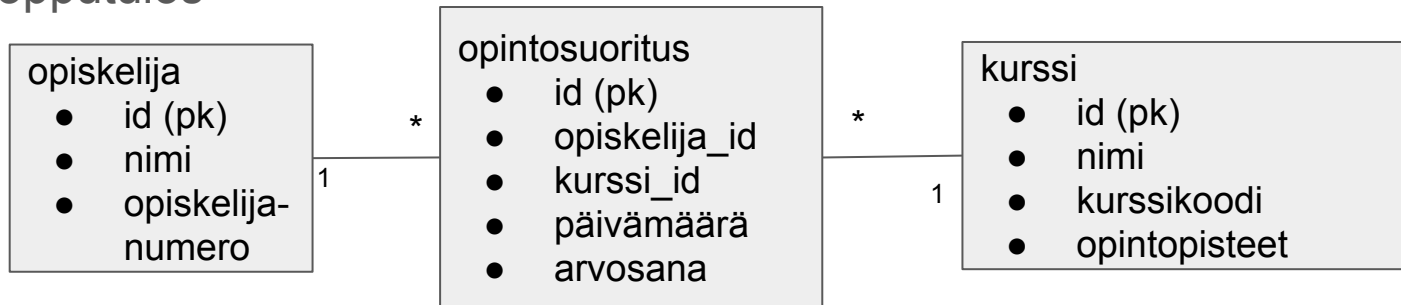
Lähtökohta

monesta yhteen (tai yhdestä moneen)

lisätään tähden
päätyyn viiteavain

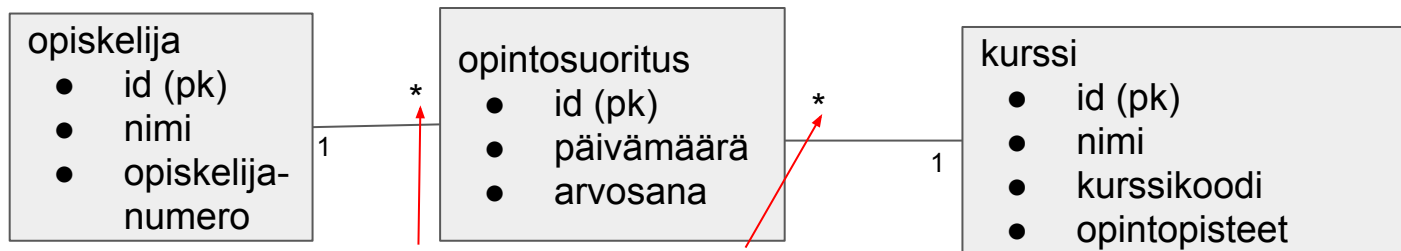
Lopputulos

viiteavainten
nimentä usein
taulu_id

Askel 3. Muunna monesta yhteen -yhteydet

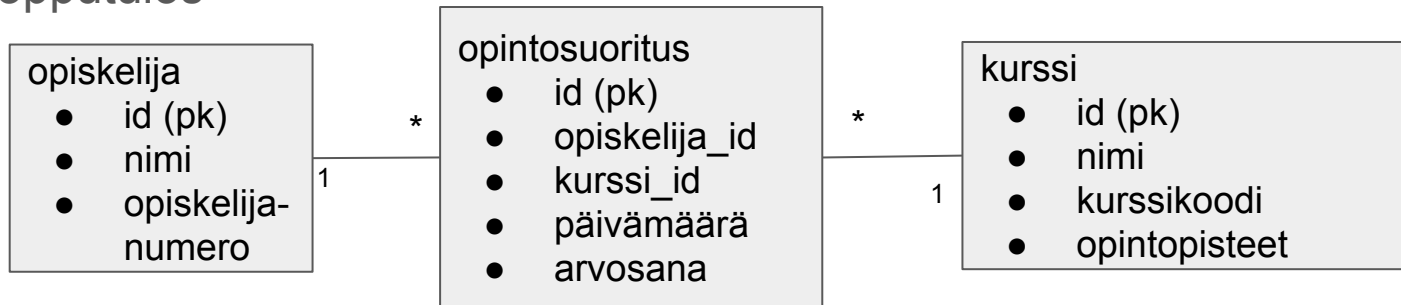
Lähtökohta

monesta yhteen (tai yhdestä moneen)

lisätään tähden
päätyyn viiteavain

Lopputulos

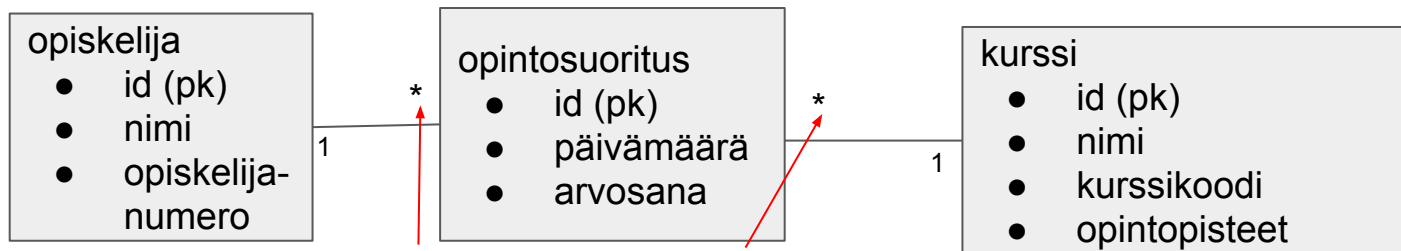

viiteavainten
nimentä usein
taulu_id

lisätään vielä (fk)
viiteavaimiin
selkeyden vuoksi

Askel 3. Muunna monesta yhteen -yhteydet

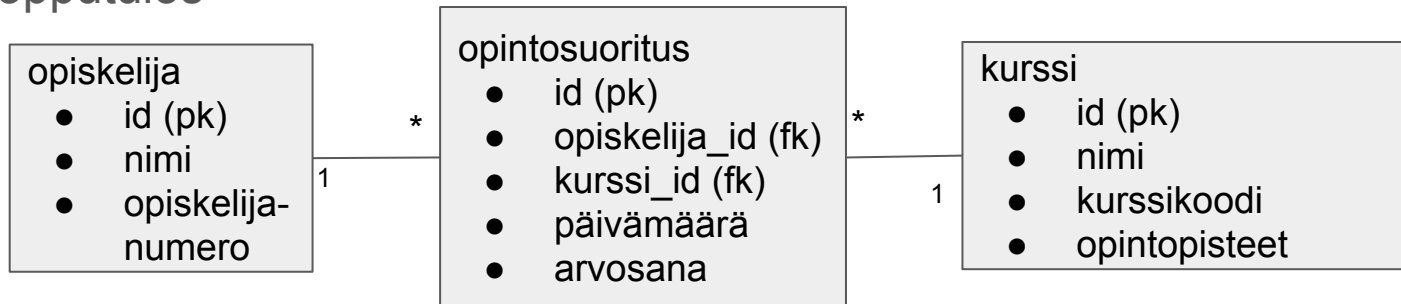
Lähtökohta

monesta yhteen (tai yhdestä moneen)

lisätään tähden
päätyyn viiteavain

Lopputulos

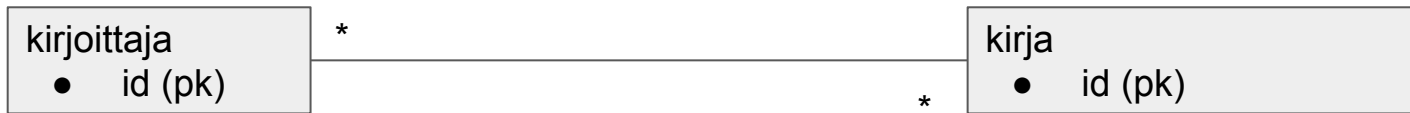

viiteavainten
nimentä usein
taulu_id

lisätään vielä (fk)
viiteavaimiin
selkeyden vuoksi

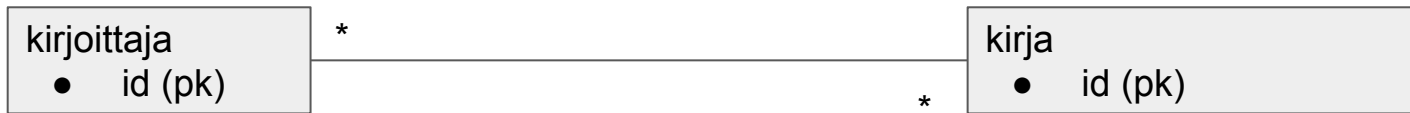
Lyhyt monesta moneen esimerkki

*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

pääavaimet lisätty --
ensimmäinen askel
käyty jo läpi

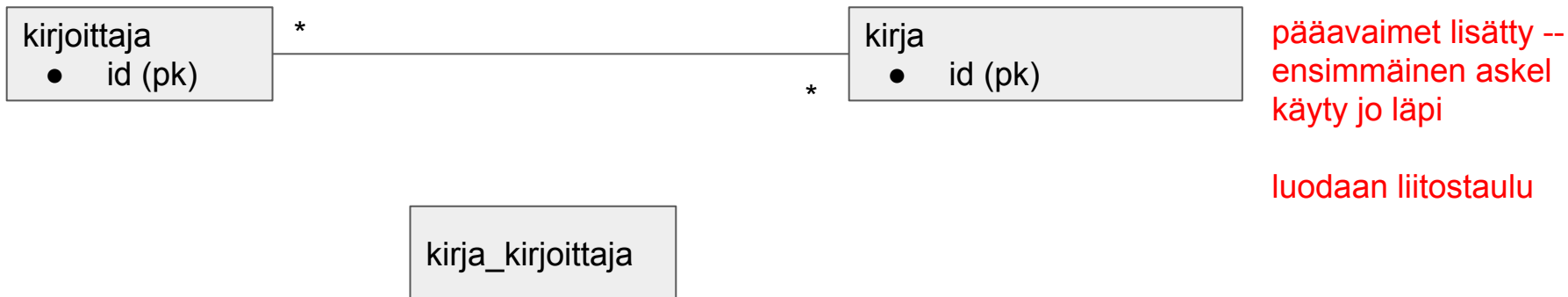
*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

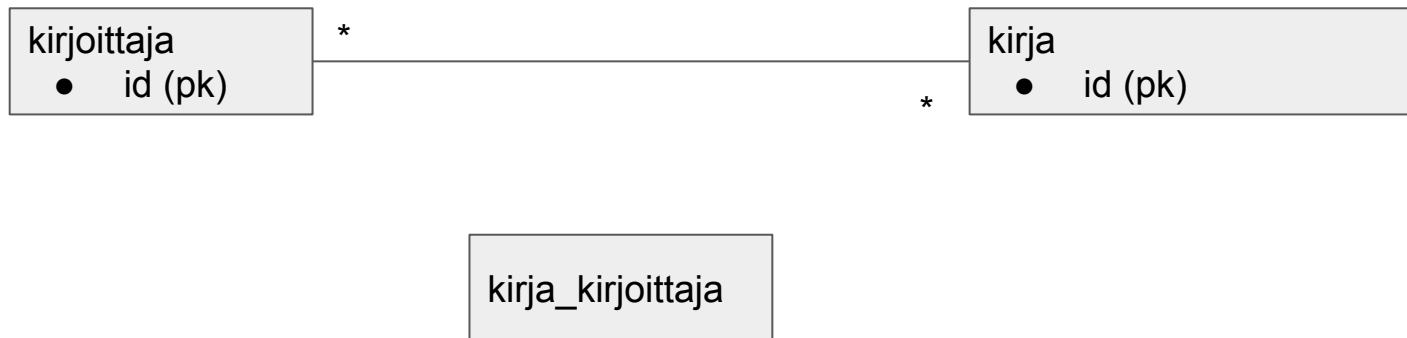
pääavaimet lisätty --
ensimmäinen askel
käyty jo läpi

luodaan liitostaulu

*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

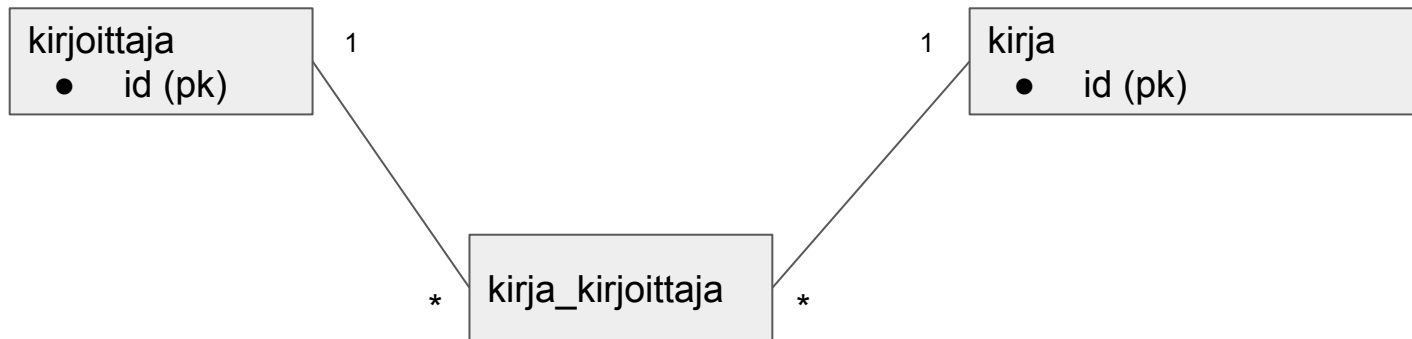
pääavaimet lisätty --
ensimmäinen askel
käyty jo läpi

luodaan liitostaulu

monesta moneen
-yhteys muuttuu
kahdeksi yhdestä
moneen yhteydeksi

*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

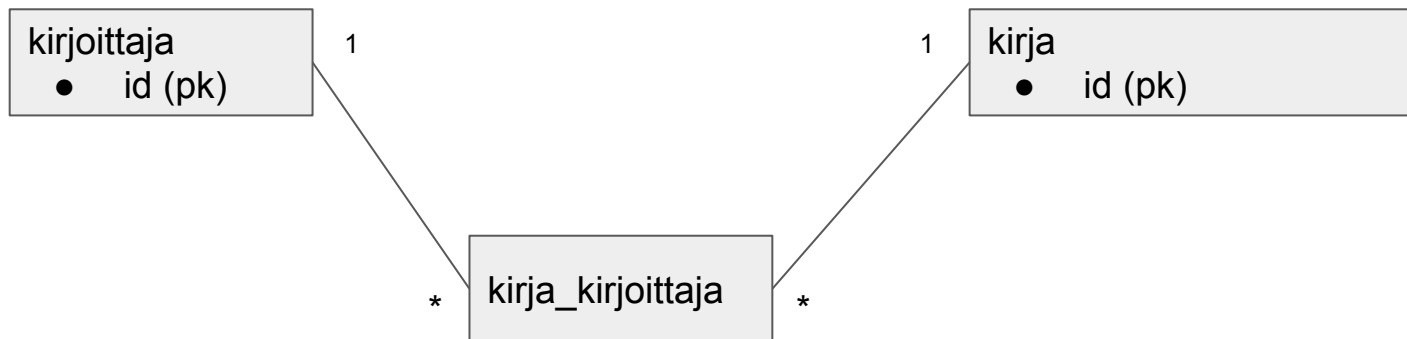

pääavaimet lisätty --
ensimmäinen askel
käyty jo läpi

luodaan liitostaulu

monesta moneen
-yhteys muuttuu
kahdeksi yhdestä
moneen yhteydeksi

*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

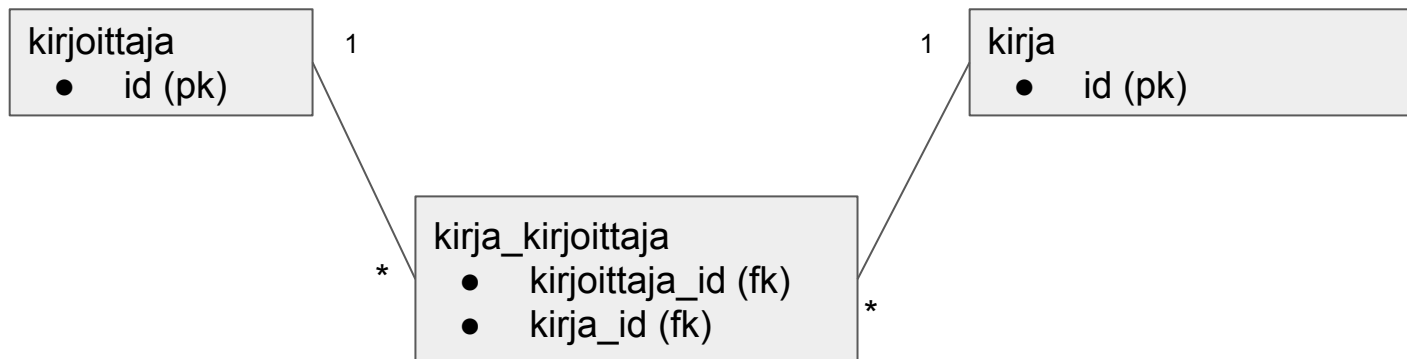
pääavaimet lisätty --
ensimmäinen askel
käyty jo läpi

luodaan liitostaulu

monesta moneen
-yhteys muuttuu
kahdeksi yhdestä
moneen yhteydeksi

→ jatketaan
purkamalla yhdestä
moneen -yhteydet

*“Kirjoittajalla voi olla monta kirjaa.
Kirjalla voi olla monta kirjoittajaa.*

pääavaimet lisätty --
ensimmäinen askel
käyty jo läpi

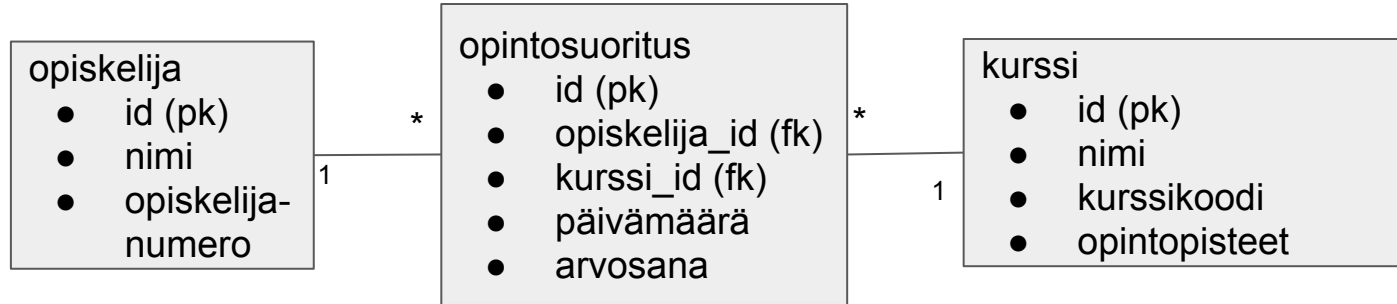
luodaan liitostaulu

monesta moneen
-yhteys muuttuu
kahdeksi yhdestä
moneen yhteydeksi

→ jatketaan
purkamalla yhdestä
moneen -yhteydet

Tietokantataulut tietokantakaaviosta

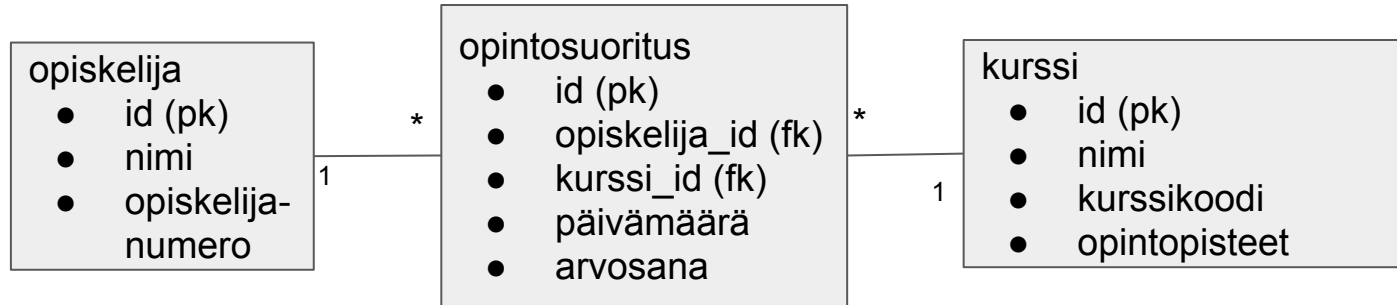
*Käytännössä kaavion kirjoitus
SQL-kielen CREATE TABLE
-lauseiksi*

Käytännössä kaavion kirjoitus

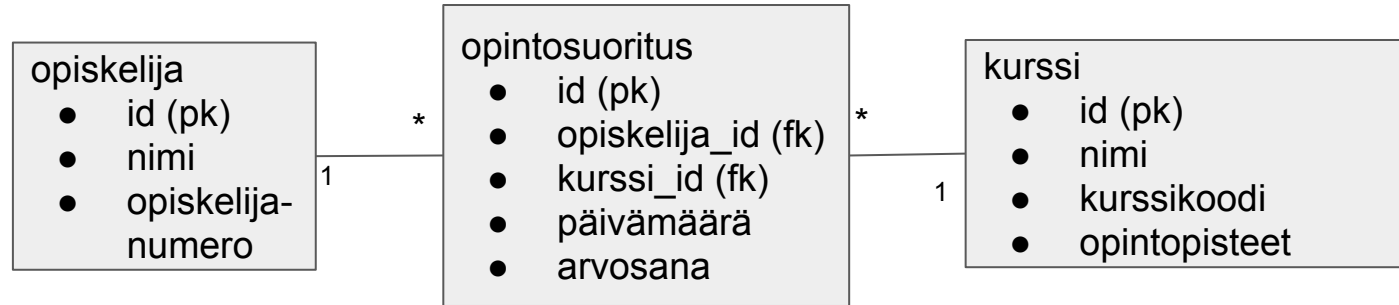
SQL-kielen CREATE TABLE

-lauseiksi


```
CREATE TABLE Opiskelija (  
    id SERIAL PRIMARY KEY,  
    nimi TEXT,  
    opiskelijanumero TEXT  
)
```

*Käytännössä kaavion kirjoitus
SQL-kielen CREATE TABLE
-lauseiksi*

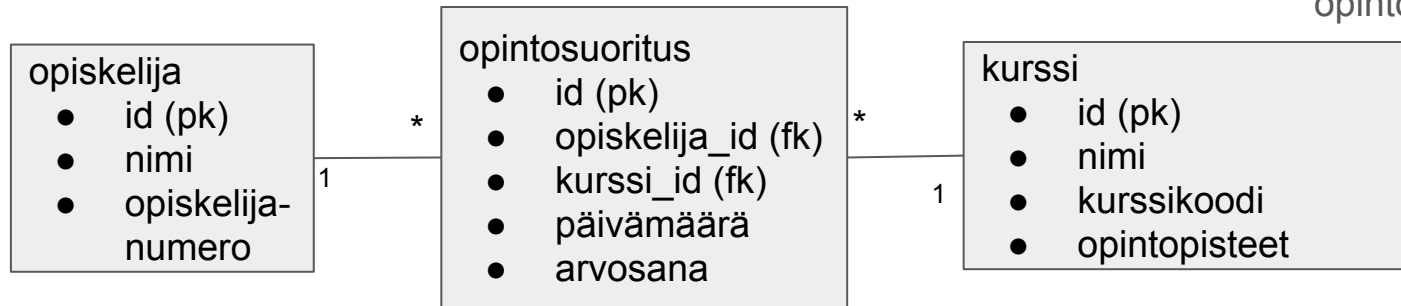


```
CREATE TABLE Opiskelija (  
    id SERIAL PRIMARY KEY,  
    nimi TEXT,  
    opiskelijanumero TEXT  
)
```

```
CREATE TABLE Opintosuoritus (  
    id SERIAL PRIMARY KEY,  
    opiskelija_id INTEGER REFERENCES opiskelija(id),  
    kurssi_id INTEGER REFERENCES kurssi(id),  
    paivamaara DATE,  
    arvosana INTEGER  
)
```

Käytännössä kaavion kirjoitus SQL-kielen CREATE TABLE -lauseiksi

```
CREATE TABLE Kurssi (  
    id SERIAL PRIMARY KEY,  
    nimi TEXT,  
    opiskelijanumero TEXT,  
    opintopisteet INTEGER)
```



```
CREATE TABLE Opiskelija (  
    id SERIAL PRIMARY KEY,  
    nimi TEXT,  
    opiskelijanumero TEXT  
)
```

```
CREATE TABLE Opintosuoritus (  
    id SERIAL PRIMARY KEY,  
    opiskelija_id INTEGER REFERENCES opiskelija(id),  
    kurssi_id INTEGER REFERENCES kurssi(id),  
    paivamaara DATE,  
    arvosana INTEGER  
)
```


Hands-on

- Tietokannan rakenteen hahmottelu - käsiteanalyysistä tietokannaksi:

Olemme kehittämässä pikkujoulujen järjestämistä helpottavaa palvelua. Pikkujoulut järjestetään aina jossain osoitteessa ja pikkujouluihin tulee ilmoittautua. Ilmoittautumisen yhteydessä kerrotaan nimi ja puhelinnumero. Ilmoittautumisen yhteydessä kerrotaan myös mahdollisista ruokavalioon liittyvistä rajoitteista. Pikkujoulutapahtumaa luodessa käyttäjä voi valita tapahtumaan myös esiintyjiä. Palveluun lisätään esiintyjiä sitä mukaa kun saamme heitä mukaan.

Kahvitauko

Hahmotelman läpikäynti

Muutama sana kyselyiden tehokkuudesta

Kyselyiden tehokkuudesta

- Tieto tallennetaan tietokantaan tietokannanhallintajärjestelmän määrittelemässä muodossa
- Kyselyn tehokkuuteen vaikuttavat mm. käytössä olevat hakurakenteet
- Tietokantaa ja kyselyiden tehokkuutta voidaan tarkastella erilaisilla työvälineillä (esim. kyselyihin liittyvä EXPLAIN-toiminnallisuus)

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä:

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
  JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
  WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä:

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
  JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
 WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

QUERY PLAN
Nested Loop (cost=0.28..94.31 rows=1 width=68)
-> Seq Scan on accounts (cost=0.00..86.00 rows=1 width=4)
Filter: ((iban)::text = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'::text)
-> Index Scan using users_pkey on users (cost=0.28..8.29 rows=1 width=68)
Index Cond: (id = accounts.user_id)

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä:

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

Käy taulu läpi
rivi riviltä

QUERY PLAN	
Nested Loop (cost=0.28..94.31 rows=1 width=68)	
Seq Scan on accounts (cost=0.00..86.00 rows=1 width=4)	
Filter: ((iban)::text = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'::text)	
-> Index Scan using users_pkey on users (cost=0.28..8.29 rows=1 width=68)	
Index Cond: (id = accounts.user_id)	

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä:

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

Käy taulu läpi
rivi riviltä

Etsi haku-
rakenteesta

QUERY PLAN	
Nested Loop (cost=0.28..94.31 rows=1 width=68)	
Seq Scan on accounts (cost=0.00..86.00 rows=1 width=4)	
Filter: ((iban)::text = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'::text)	
Index Scan using users_pkey on users (cost=0.28..8.29 rows=1 width=68)	
Index Cond: (id = accounts.user_id)	

Kyselyiden tehokkuudesta

- Tietokantataulun läpikäynti rivi riviltä ei yleensä ottaen ole kovin tehokasta.
  - Toisaalta, “Premature optimization is the root of all evil” - Dijkstra
- Hakurakenteet auttavat -- kokeillaan

```
CREATE INDEX ON accounts (iban)
```

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä uudestaan:

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
  JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
 WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

QUERY PLAN
Nested Loop (cost=0.56..16.61 rows=1 width=68)
-> Index Scan using accounts_iban_idx on accounts (cost=0.28..8.30 rows=1 width=4)
Index Cond: ((iban)::text = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'::text)
-> Index Scan using users_pkey on users (cost=0.28..8.29 rows=1 width=68)
Index Cond: (id = accounts.user_id)

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä uudestaan:

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

Etsi haku-
rakenteesta

QUERY PLAN	
Nested Loop (cost=0.56..16.61 rows=1 width=68)	
Index Scan using accounts_iban_idx on accounts (cost=0.28..8.30 rows=1 width=4)	
Index Cond: ((iban)::text = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'::text)	
-> Index Scan using users_pkey on users (cost=0.28..8.29 rows=1 width=68)	
Index Cond: (id = accounts.user_id)	

Kyselyiden tehokkuudesta

- Kokeillaan kyselyä uudestaan:

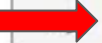

```
EXPLAIN SELECT users.* FROM users
```

```
JOIN accounts ON users.id = accounts.user_id
```

```
WHERE accounts.iban = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'
```

Etsi haku-
rakenteesta

Etsi haku-
rakenteesta

QUERY PLAN	
Nested Loop (cost=0.56..16.61 rows=1 width=68)	
	Index Scan using accounts_iban_idx on accounts (cost=0.28..8.30 rows=1 width=4) Index Cond: ((iban)::text = 'GT71 6XGJ TNBH INI8 PXIN 6UXD ZPBI'::text)
	Index Scan using users_pkey on users (cost=0.28..8.29 rows=1 width=68) Index Cond: (id = accounts.user_id)

Hands-on

- Kokeile hakea käyttäjää sähköpostin perusteella
  - Lisää käyttäjän sähköpostille indeksi
  - Kokeile hakea käyttäjää sähköpostin perusteella
-
- Kokeile hakea tilejä, joiden saldo on yli 90000
  - Lisää tilin saldolle indeksi
  - Kokeile hakea tilejä, joiden saldo on yli 90000

SQL-kyselyn tulosten ryhmittely

Tulosten ryhmittely

- Tulosten ryhmittely tapahtuu GROUP BY -avainsanalla
- Avainsanaa seuraa sarakkeet, joiden perusteella ryhmittely tapahtuu
- Sarakkeet esiintyvät (yleensä) myös näytettävien sarakkeiden listauksessa, joita seuraa ryhmään päätyville riveille tehtävä operaatio
- Esimerkiksi:

```
SELECT orders.contact, COUNT(*) FROM orders  
JOIN order_items  
ON orders.id = order_items.order_id  
GROUP BY orders.contact
```

orders:

<u>id</u>	<i>contact</i>
1	Arto
2	Lassi
3	...

order_items:

<u>id</u>	<u>order_id</u>	<i>item</i>
1	1	Coffee
2	1	Coffee
3	2	Tea

Hands-on

- Laske maakohtaiset tilien keskisaldot -- listauksessa tulee olla maa ja keskisaldo
- Laske maakohtaiset tilien saldojen summat
- Listaa maakohtaisten saldojen summat järjestyksessä suurimmasta pienimpään

ORMit lyhyesti

Muutamia lakitekknisiä asioita

Yhteenveto iltapäivästä

+ *seuraava lähipäivä lyhyesti*